

International Relations Department Volume-12 19 December 2018

Pyidaungsu Hluttaw Office

IPU မှ ထုတ်ပြန်သော ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလအတွက် e- Bulletin အပိုင်း (၁)

အမျိုးသမီးများအား အကြမ်းဖက်မှု တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာနေ့၌ ဥပဒေပြု အာဏာ၏ စင်္ကြံတွင် ဖြစ်ပွားနေသော အကြမ်းဖက်မှုကို ရှုံ့ချသည့် #MeToo လှုပ်ရှားမှုတွင် အရှိန် အဟုန်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပါလီမန်များကို တိုက်တွန်းပါသည်။

ပါလီမန်များသည် ဒီမိုကရေစီနည်းကျ အုပ်ချုပ်မှု၏ အနှစ်သာရဖြစ်ပါသည်။ ယင်းမှာ ပြည်သူ့အစိုးရ သည် ပြည်သူ့အတွက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကမ္ဘာတစ်ဝန်း၌ အမျိုးသားများက ပါလီမန် နိုင်ငံရေးတွင် လွှမ်းမိုးထားပြီး လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အနှောက်အယှက်ပေးခြင်းနှင့် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်း များသည် ပျံ့နှံ့လျက်ရှိပါသည်။ ယနေ့ အမျိုးသမီးလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည် ကြုံတွေ့နေရ သော ပြဿနာများကို မြင်သာအောင် ဖော်ပြနေသလို မိမိတို့၏လုပ်ငန်းခွင်နှင့် လုပ်ငန်းခွင်ပြင်ပတွင် လိင်အခြေခံအကြိမ်းဖက်မှု အဆုံးသတ်ရေးအတွက် ကမ္ဘာ့ပါလီမန် အသိုက်အဝန်းက အရှိန်မြှင့် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

အမျိုးသမီးလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအနေဖြင့် အကြမ်းဖက်မှု၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုနှင့် အနှောက် အယှက်ပေးမှုကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသမီးအသိမိတ်ဆွေများထံမှကြားရသော ဇာတ်လမ်း ပေါင်းများစွာ ရှိပါသည်။ ဒီမိုကရေစီထွန်းကားသော နိုင်ငံများတွင်ပင် အဖြစ်များနေသော ယခုကဲ့သို့ အပြုအမူမျိုးသည် မိမိတို့ကို တုန်လှုပ်ချောက်ချားစေခဲ့ပါသည်။

ဥရောပပါလီမန်များတွင် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ချိုးဖောက်မှုနှင့် အနှောက်အယှက်ပေးမှုများ ပျံ့နှံ့ လျက်ရှိပြီး ယင်းတို့ကို သိသိသာသာ ခွင့်လွှတ်ပေးနေသည်ဟူ၍ IPU နှင့် PACE ၏ အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

အမျိုးသမီး လွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ၈၅ ရာခိုင်နှုန်းကို မေးမြန်းချက်များအရ ၎င်းတို့သည် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု (ကျား/ မ ခွဲခြား ဆက်ဆံမှုများ၊ ခြိမ်းခြောက်မှုများနှင့် အရှက်ရစေသော (သို့) မဖွယ်မရာ ဓာတ်ပုံများ ဖြန့်ဝေခြင်း) တို့ကို ယင်းတို့ တာဝန်ထမ်းဆောင်မှု သက်တမ်း ကာလအတွင်း ခံစားနေရပါသည်။ ထို့အပြင် ၄၇ ရာခိုင်နှုန်းသည် အသက်အန္တရာယ် ခြိမ်းခြောက်ခံရခြင်း၊ အဓမ္မ ပြုကျင့်ခံရခြင်း (သို့) ရိုက်နှက်ခံရခြင်းအပြင် ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းသည် လိင်ပိုင်း ဆိုင်ရာ အနှောက်အယှက် ပေးခံနေရပါသည်။

လူငယ်အမျိုးသမီးလွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ကျား/ မ တန်းတူမဖြစ်မှု/ အကြမ်းဖက်မှု တို့ကို တက်ကြွစွာ ဆန့်ကျင်နေသော အမျိုးသမီးများသည် ယင်းတို့ကို ပစ်မှတ်ထား၍ တိုက်ခိုက်ခြင်း ခံနေရပါသည်။

အကြမ်းဖက်မှုနှင့် အနှောက်အယှက်ပေးမှု ခြိမ်းခြောက်မှုများတွင် လူမှုကွန်ယက်သည် အဓိက ပါဝင်နေပါသည်။ အသက်ဘေးမှ လွတ်မြောက်လာသူများသည် လူမှုကွန်ယက်ကို အသုံးပြုပြီး ၎င်းတို့ ၏ အတွေ့အကြုံများကို မျှဝေခြင်းဖြင့် အထောက်အပံ့ပေးရန်နှင့် ကာကွယ်ရန် နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေပေးနေပါသည်။ သို့သော် IPU နှင့် ဥရောပကောင်စီ၏ ပါလီမန်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ (PACE) တို့၏ လေ့လာမှုများတွင် လူမှုကွန်ယက်သည် ခြိမ်းခြောက်မှုများအတွက် အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေ ကြောင်း၊ ပါလီမန်များရှိ အမျိုးသမီး ၅၈ ရာခိုင်နှုန်းသည် လူမှုကွန်ယက်တွင် အွန်လိုင်းကို အဓိက ထား၍ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ တိုက်ခိုက်မှု ခံနေရကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ အမျိုးသမီးတစ်ဦးက “ငါတို့ မင်းကို သတ်မယ်၊ ငါတို့ မင်းကလေးကို အရင်ရိုက်မယ်၊ ပြီးရင်မင်းကို အဓမ္မကျင့်ပြီး သတ်ပစ်မယ်၊ မင်းယောက်ျားနဲ့ ကလေးတွေနဲ့ အားလုံးကို သတ်ပစ်မယ်၊ မင်း ကိုယ်ရံတော် ခေါ်ရင်လည်းခေါ် ဒါပေမယ့် ငါတို့က မင်းနေတဲ့ နေရာကိုသိတယ်၊ မင်းတို့အားလုံးကို သတ်ပစ်မယ်” ဆိုပြီး အမည် မသိသူတစ်ဦးက မက်ဆေ့ချ်ပေးပို့ပြီး အွန်လိုင်းမှတစ်ဆင့် အနှောက်အယှက်ပေးခံရကြောင်း ထုတ်ဖော် ပြောကြားပါသည်။

မည်သူက ယခုကဲ့သို့သော ပြစ်မှုများကို ကျူးလွန်နေပါသနည်း။ IPU နှင့် PACE တို့၏ လေ့လာမှုများအရ အမျိုးသမီးလွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအား လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အနှောက်အယှက် ပေးရန် ကြံစည်သူများသည် ဖြစ်ပွားသည့် အမှုများအနက် ၇၆ ရာခိုင်နှုန်းတွင် ပါတီတူသူများနှင့် အတိုက်အခံ ပါတီ များမှ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ ဖြစ်ကြသည့် လွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် (အမျိုးသား)

များ ဖြစ်ပါသည်။ ဖြစ်ပွားသည့် အမှုများအနက် ၃၄ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ပါလီမန် ပရဂုဏ်အတွင်းတွင် အမှန်တကယ်တွေ့ကြုံနေရသော အကြမ်းဖက်မှုများ ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသမီး လွှတ်တော်ဝန်ထမ်းများအတွက် အခြေအနေမှာ ဆိုးရွားနေဆဲဖြစ်ပြီး (သို့) ပိုမို ဆိုးရွားလာပြီး အရေးယူမှုပိုင်းသည်လည်း အလားတူပင်ဖြစ်ပါသည်။ လေ့လာမှုတွင် ဥရောပတွင် အမျိုးသမီးလွှတ်တော်ဝန်ထမ်းများအား အဓိကထား၍ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အနှောက်အယှက် ပေးမှုနှင့် အနိုင်ကျင့်မှုသည် စိုးရိမ်ဖွယ် အခြေအနေတစ်ခု ဖြစ်နေကြောင်း ဖော်ပြနေပါသည်။ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းသော အမျိုးသမီးလွှတ်တော်ဝန်ထမ်းအချို့ကို မေးမြန်းချက်များအရ ၎င်းတို့သည် လုပ်ငန်းခွင်တွင် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အနှောက်အယှက်ပေးမှုတွင် အဓိကပစ်မှတ်ဖြစ်နေကြောင်း ဖြေကြား ထားပါသည်။ ၆၉ ရာခိုင်နှုန်းက ကြံစည်သူများမှာ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် (အမျိုးသား) များဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားပါသည်။

ပါလီမန်များတွင် အမျိုးသမီးများအား အနှောက်အယှက်ပေးမှု၊ ကျား/ မ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုများ အဆုံးသတ်ရန် ဘာလုပ်သင့်သနည်း။ ဦးစွာ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ ပါလီမန်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း အကြီးအမှူးများက ဤပြဿနာနှင့် ယင်း၏ ပျံ့နှံ့လာမှုများကို အသိအမှတ်ပြုရမည်ဖြစ်ပြီး ထိုသို့သော ကိစ္စရပ်များကို လုံးဝကန့်ကွက်ကြောင်း၊ လက်သင့်မခံကြောင်းကို ပြတ်ပြတ်သားသား ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြောရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အမြတ်ထုတ်ခံရသူများ၏ နစ်နာမှုများ အတွက် ၎င်းတို့ယုံကြည်မှုများ ပိုမိုရရှိစေရန် ကြံစည်သူများအား ထိရောက်သော အရေးယူမှုများ ပြုလုပ်ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ကိုယ်စားလှယ်များသည် ကျား/ မ ခွဲခြားမှုကို ထိရောက်စွာ တုံ့ပြန်သော ပါလီမန်များ ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်အတွက် အခွင့်အာဏာ ရှိသော ကာကွယ်မှုအစီအစဉ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြရပါမည်။

ယခုကိစ္စရပ်အပေါ် မိမိတို့၏လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များကြားရှိ မိမိတို့၏ အတွေးအခေါ်များကို အနည်းငယ်ပြောင်းလဲရန်လိုအပ်သကဲ့သို့ အခြေအနေကို ကန့်ကွက်နေသည့် စကားများထက် ဦးဆောင်ပါဝင်ခြင်းဖြင့် စံပြုမှုနာကောင်း ဖြစ်နေဖို့လိုအပ်ပါသည်။

ပါလီမန်များသည် စည်းလုံးခြင်း၊ ယုံကြည်ခြင်း၊ လုံခြုံစိတ်ချရခြင်းနှင့် လေးစားခြင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံသည့် နေရာများ ဖြစ်သင့်ပါသည်။ လွှတ်တော်များသည် နိုင်ငံသားတိုင်းအတွက် အားလုံးအကျုံးဝင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သော နိုင်ငံရေး၏ ဒီမိုကရေစီဆိုင်ရာ အမြင့်ဆုံးမျှော်မှန်းချက်ကို ကိုယ်စား ပြုပါသည်။ ပါလီမန်ဆိုင်ရာ ပရဂုဏ်များ/ လုပ်ငန်းခွင်များတွင် အမျိုးသမီးများ၏ အခြေခံ

လူ့အခွင့်အရေးများကို အမြဲချိုးဖောက်ခံနေရမည်ဆိုပါက ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် မိမိတို့၏ မဲဆန္ဒရှင် လူငယ်/ လူကြီးများ၏ ယုံကြည်မှုကို ဆုံးရှုံးမည်ဖြစ်ပြီး အဆုံးစွန်အား ဖြင့် ဒီမို ကရေစီ၏ အခြေခံသက်ဝင် ယုံကြည်မှုများကို ပျက်ရယ်ပြုရာ ရောက်မည် ဖြစ်ပါသည်။

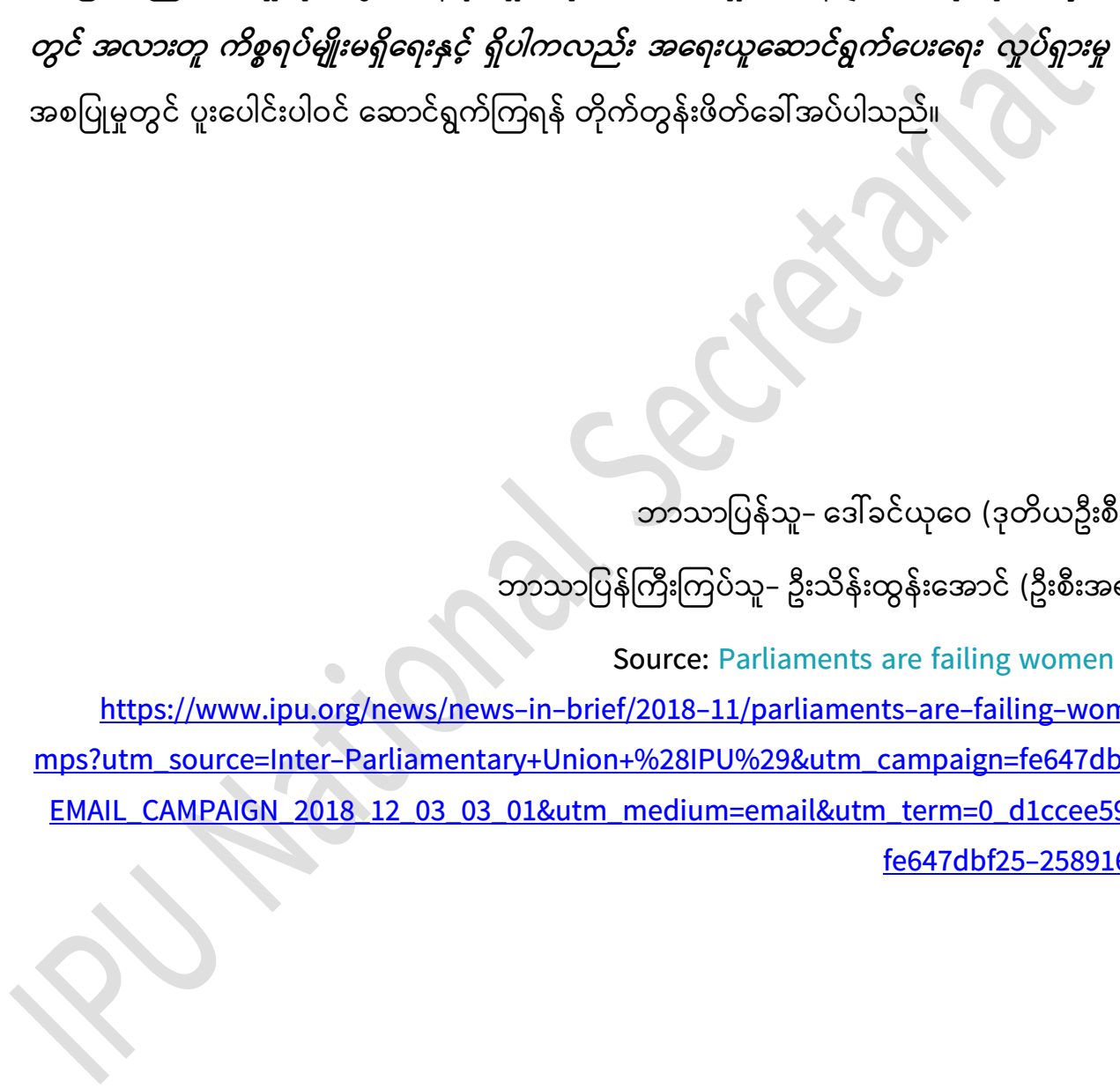
လွှတ်တော်တွင် ကျား/ မခွဲခြားဆက်ဆံမှု အပြုအမူများ၊ အနှောက်အယှက်ပေးမှုနှင့် လိင်အခြေခံအကြမ်းဖက်မှုတို့အတွက် နေရာမရှိပါ။ နိုင်ငံအသီးသီးရှိပါလီမန်များအားလုံးကို မိမိတို့ပါလီမန်တွင် အလားတူ ကိစ္စရပ်မျိုးမရှိရေးနှင့် ရှိပါကလည်း အရေးယူဆောင်ရွက်ပေးရေး လှုပ်ရှားမှု အားအစပြုမှုတွင် ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်ကြရန် တိုက်တွန်းဖိတ်ခေါ်အပ်ပါသည်။

ဘာသာပြန်သူ- ဒေါ်ခင်ယုဝေ (ဒုတိယဦးစီးမှူး)

ဘာသာပြန်ကြီးကြပ်သူ- ဦးသိန်းထွန်းအောင် (ဦးစီးအရာရှိ)

Source: [Parliaments are failing women MPs](https://www.ipu.org/news/news-in-brief/2018-11/parliaments-are-failing-women-mps)

https://www.ipu.org/news/news-in-brief/2018-11/parliaments-are-failing-women-mps?utm_source=Inter-Parliamentary+Union+%28IPU%29&utm_campaign=fe647dbf25-EMAIL_CAMPAIGN_2018_12_03_03_01&utm_medium=email&utm_term=0_d1ccee59b3-fe647dbf25-258916353

Inter-Parliamentary Union
For democracy. For everyone.

IPU မှထုတ်ပြန်သော ၂၀၁၈ခုနှစ်ဒီဇင်ဘာလ e-Bulletin အပိုင်း(၂)

နိုင်ငံမဲ့ဖြစ်မှုပျောက်ရေးအတွက် ပါလီမန်များကလုပ်ဆောင်ကြရန် နိုင်ငံတကာပါလီမန်များအဖွဲ့ (IPU) နှင့် ကုလသမဂ္ဂဒုက္ခသည်များဆိုင်ရာမဟာမင်းကြီး (UNHCR) တို့က တိုက်တွန်းတောင်းဆိုခြင်း

IPU နှင့် UNHCR တို့က မူဝါဒချမှတ်သူများနှင့် ဥပဒေပြုပုဂ္ဂိုလ်များ (လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ) အတွက် လက်စွဲစာအုပ်အသစ်ဖြစ်သည့် “နိုင်ငံမဲ့ဖြစ်မှုကို ဟန့်တားလျှော့ချရေးအတွက် နိုင်ငံသား ဖြစ်မှုဥပဒေများတွင် ကျင့်သုံးရမည့်အလေ့အထကောင်းများ” အမည်ရှိစာအုပ်ကို ၁၄-၁၁-၂၀၁၈ ရက် တွင် ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ထိုလက်စွဲစာအုပ်ကို ပါလီမန်များအနေဖြင့် နိုင်ငံမဲ့ဖြစ်မှုကို ထိရောက်စွာ ဟန့်တားလျှော့ချရာတွင် အကူအညီပေးရန်ရည်ရွယ်၍ ပုံစံချမှတ်ရေးသားထားပါသည်။

နိုင်ငံမဲ့ဖြစ်မှုသည် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၊ တရားဝင်အလုပ်အကိုင်ရရှိမှုတို့ မရရှိနိုင်ခြင်းကို ခံစားရနိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံမဲ့သူတစ်ဦးသည် တရားဝင်လက်ထပ်ပိုင်ခွင့်မရှိခြင်း၊ အိမ်ရာမပိုင် ဆိုင်နိုင်ခြင်း၊ လွတ်လပ်စွာမသွားလာနိုင်ခြင်းတို့ကို ကြုံတွေ့ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံမဲ့သူ ၃.၉သန်းရှိကြောင်း ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် နိုင်ငံ (၇၀)တို့က သတင်းပို့ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုသူအများစုမှာ အာရှ တိုက်နှင့် အာဖရိကတိုက်မှဖြစ်ကြပါသည်။ သို့သော်ထိုအရေအတွက်မှာ စုစုပေါင်းကိန်းဂဏန်း၏ အစိတ် အပိုင်းမျှသာဖြစ်ပြီး၊ အမှန်မှာထိုအရေအတွက်၏ သုံးဆခန့်ရှိနိုင်ကြောင်း ကုလသမဂ္ဂဒုက္ခသည်များ ဆိုင်ရာ မဟာမင်းကြီးကခန့်မှန်းပါသည်။

သို့သော် UNHCR ကနိုင်ငံမဲ့ဖြစ်မှုပျောက်ရန်အတွက် ၁၀နှစ်ကြာမည့် # I Belong (ကျွန်ုပ်ပိုင်ဆိုင်သည်) လှုပ်ရှားမှုကို ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင်စတင်လုပ်ဆောင်ခဲ့ချိန်မှစ၍ ယနေ့အထိ ကာလတွင်တိုးတက်မှုရှိခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ခုနှစ်တွင် IPU, UNHCR နှင့် တောင်အာဖရိကနိုင်ငံပါလီမန် တို့က ကွန်ဖရင့်တစ်ခုကို ပူးတွဲစီစဉ်ကျင်းပခဲ့ကြပါသည်။ ထိုကွန်ဖရင့်တွင် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းမှ လွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များကို စုစည်းပြီးနိုင်ငံမဲ့ဖြစ်မှုအရေးကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ နိုးကြားသတိရှိမှုကို မြှင့်တင်ပေးခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက်ပိုင်းတွင် နိုင်ငံမဲ့သူဦးရေ ၁၆၆၀၀၀ကျော်သည် ယင်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံသားဖြစ်မှုကို ရရှိခဲ့ပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂနိုင်ငံမဲ့ဖြစ်မှုဆိုင်ရာ သဘောတူ စာချုပ်ကို နိုင်ငံအသစ် ၂၀က လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြပါသည်။ ဥပဒေပြုပြင်မှုတစ်ဒါဇင်ကျော်ကို အတည် ပြုခဲ့ပါသည်။ ကမ္ဘာ့ဒေသတိုင်းနီးပါးတွင် နိုင်ငံမဲ့ဖြစ်မှုကိစ္စကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် လုပ်ငန်းစီမံချက်ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

သို့သော်ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်များစွာ ကျန်ရှိနေပါသေးသည်။ IPU နှင့် UNHCR တို့က ထုတ်ဝေခဲ့သောစာအုပ်တွင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအားလုံးက စဉ်းစားသုံးသပ်ရမည့် နိုင်ငံသားဖြစ်မှုဥပဒေများတွင် ပါဝင်ရမည့် အလေ့အထကောင်းများကို သတ်မှတ်ဖော်ပြထားပါသည်။ ထိုလက်စွဲစာအုပ်တွင် ပါလီမန်များသည်-

- ကလေးသူငယ်များ နိုင်ငံမဲ့ဖြစ်မှုလုံးဝမပေါ်ပေါက်အောင် မည်သို့ရှောင်ရှားနိုင်သည် ဟူသော အချက်၊
- နိုင်ငံသားဖြစ်မှုဥပဒေများမှ ကျား/မ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုကို မည်သို့ဖယ်ရှားနိုင်သည်ဟူသော အချက်၊
- နိုင်ငံမဲ့သူများကို သတ်မှတ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို မည်သို့ရေးဆွဲမည်ဟူသောအချက်နှင့် ယင်းတို့အားနိုင်ငံသားအဖြစ်သတ်မှတ်ရာတွင် လွယ်ကူစေမည့်နည်းလမ်းများ၊
- နိုင်ငံသားအဖြစ်ကို ဆုံးရှုံးခြင်းကြောင့် နိုင်ငံမဲ့သူမဖြစ်စေရန် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တိကျခိုင်မာသည့် နမူနာပုံစံများကို ဖော်ပြထားပါသည်။

ဘာသာပြန်သူ- ဒေါ်ငုရွှေဝါဖူး (အငယ်တန်းစာရေး)

ဘာသာပြန်ကြီးကြပ်သူ- ဦးသိန်းထွန်းအောင် (ဦးစီးအရာရှိ)

Source: [IPU and UNHCR call for parliamentary action to end statelessness](https://www.ipu.org/news/news-in-brief/2018-11/ipu-and-unhcr-call-parliamentary-action-end-statelessness)
https://www.ipu.org/news/news-in-brief/2018-11/ipu-and-unhcr-call-parliamentary-action-end-statelessness?utm_source=Inter-Parliamentary+Union+%28IPU%29&utm_campaign=fe647dbf25-EMAIL_CAMPAIGN_2018_12_03_03_01&utm_medium=email&utm_term=0_d1ccee59b3-fe647dbf25-258916353

Inter-Parliamentary Union
For democracy. For everyone.

**IPU မှ ထုတ်ပြန်သော ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလအတွက် e- Bulletin အပိုင်း (၃)
လူ့အခွင့်အရေး၊ ဒီမိုကရေစီအရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုတို့ကို
မြှင့်တင်လျက်ရှိသော ပါလီမန်များ**

IPU နှင့် ကုလသမဂ္ဂလူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ မဟာမင်းကြီးရုံး (OHCHR) တို့သည် ဂျီနီဗာမြို့တွင် ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၂ ရက်မှ ၂၃ ရက်အထိ ကျင်းပခဲ့သော လူ့အခွင့်အရေး၊ ဒီမိုကရေစီအရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးဖိုရမ်၏ ဒုတိယအကြိမ်အစည်းအဝေးသို့ ပါလီမန် ၂၀ နီးပါး၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဒါဇင်ပေါင်းများစွာနှင့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်း/ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော နိုင်ငံတကာအသိုက်အဝန်းတို့မှ ကိုယ်စားလှယ်များကို တက်ရောက်စေခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ ဒုတိယအကြိမ် အစည်းအဝေးတွင် လူ့အခွင့်အရေး၊ ဒီမိုကရေစီအရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုမြှင့်တင်ရေးတို့တွင် ပါလီမန်များ၏ အခန်းကဏ္ဍကို အဓိကထား၍ ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ကုလသမဂ္ဂလူ့အခွင့်အရေးကောင်စီသည် ဆွေးနွေးမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမြှင့်တင်ပေးမည့် နေရာတစ်ခုကို ဖန်တီးပေးရန်နှင့် လူ့အခွင့်အရေး၊ ဒီမိုကရေစီနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးတို့အား လေးစားမှုကို စိတ်ချရရေးအတွက် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ၏ ကြိုးပမ်းမှုများတွင် ယင်းတို့လုပ်ဆောင်ကြုံတွေ့ရမည့် အကောင်းဆုံး အလေ့အထများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ၊ အခွင့်အလမ်း များကို သတ်မှတ်ဆန်းစစ်ရန်အတွက် အထက်ပါဖိုရမ်ကို တည်ထောင်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။

IPU အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်နှင့် နှစ်ရက်ကြာကျင်းပသည့် ဖိုရမ်၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ Mr. Martin Chungong က “ကမ္ဘာ့လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်းထုတ်ပြန်ခဲ့မှု၏ (၇၀) နှစ်မြောက်ဖြစ်သော ယခုနှစ်တွင် IPU အဖွဲ့ဝင် ပါလီမန်များသည် သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံအတွင်းရှိ ပြည်သူ့အားလုံး၏ အခွင့်အရေးများရရှိအောင် ကြိုးပမ်းရာတွင် ဥပဒေပြုခြင်း၊ စောင့်ကြည့်ကြီးကြပ်ခြင်း၊ ပြည်သူတို့နှင့်

ထိတွေ့ ဆောင်ရွက်ခြင်း နည်းလမ်းတို့ဖြင့် ယင်းတို့၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို အပြည့်အဝအသုံးချရမည်” ဟု ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ဖိုရမ်အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူများအနေဖြင့် နိုင်ငံအလိုက် ပြဋ္ဌာန်းသော ဥပဒေများသည် နိုင်ငံများက ဆောင်ရွက်ရမည့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ တာဝန်များနှင့် ညီညွတ်မှုရှိစေရေးအတွက် ပါလီမန်ဆိုင်ရာ ကောင်းမွန်သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မျှဝေဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။ ပါလီမန်များ အနေဖြင့် မူဝါဒချမှတ်သူများက တာဝန်ခံမှုရှိစေရန် ထိန်းချုပ်နိုင်မည့် နည်းလမ်းမျိုးစုံကို လွှတ်တော် ကိုယ်စား လှယ်များက ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။ အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူများသည် အမျိုးသမီးများ၊ ဘေးဖယ်ခံထားရသော လူအုပ်စုများအနေဖြင့် ပါလီမန်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် စွမ်းရည် အပေါ်ထိခိုက်စေသည့် “ခွဲခြားဆက်ဆံမှု” နှင့် “ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာ မညီမျှမှုများ” အကြောင်းနှင့် ယင်းတို့ အား လျှော့ချနိုင်မည့် လုပ်ဆောင်ချက်များတို့ကိုလည်း စူးစမ်းလေ့လာ ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။

ဘာသာပြန်သူ- ဒေါ်ခင်ယုဝေ (ဒုတိယဦးစီးမှူး)

ဘာသာပြန်ကြီးကြပ်သူ- ဦးသိန်းထွန်းအောင် (ဦးစီးအရာရှိ)

Source: [Parliaments promoting human rights, democracy and the rule of law](https://www.ipu.org/news/news-in-brief/2018-11/parliaments-promoting-human-rights-democracy-and-rule-law)

https://www.ipu.org/news/news-in-brief/2018-11/parliaments-promoting-human-rights-democracy-and-rule-law?utm_source=Inter-Parliamentary+Union+%28IPU%29&utm_campaign=fe647dbf25-EMAIL_CAMPAIGN_2018_12_03_03_01&utm_medium=email&utm_term=0_d1ccee59b3-fe647dbf25-258916353

Inter-Parliamentary Union
For democracy. For everyone.

IPU မှ ထုတ်ပြန်သော ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလအတွက် e- Bulletin အပိုင်း (၄)

IPU အဖွဲ့ဝင် လွှတ်တော်များ၏ ဆွေးနွေးပြောဆိုလုပ်ဆောင်နေမှုများ

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် အစည်းအဝေးခန်းမအတွင်း စကားပြောစွမ်းရည် ကျွမ်းကျင် လိမ္မာကြပါသည်။ ပါလီမန်ဟူသော စကားရပ်သည် ပြင်သစ်စကား parlementer ဟူသော စကားမှ ဆင်းသက်လာပြီး သဘောတူညီမှုရသည်အထိ ပြောဆိုနိုင်ခြင်း ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ သို့သော် IPU အဖွဲ့ဝင် လွှတ်တော်များသည် ခိုင်လုံသော လုပ်ဆောင်ချက်များအားဖြင့် IPU ညီလာခံများ၊ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလတွင် ကျင်းပခဲ့သော (၁၃၉) ကြိမ်မြောက် IPU ညီလာခံတွင် IPU အဖွဲ့ဝင်ပါလီမန်များသည် IPU လုပ်ဆောင်မှုလဒ်အဖြစ် လွန်ခဲ့သောနှစ်များက ပြုလုပ်ခဲ့သော လုပ်ဆောင်ချက်များကို အစီရင်ခံတင်ပြခဲ့ပါသည်။ အစီရင်ခံစာတင်သွင်းရာတွင် IPU အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ၁၇၈ နိုင်ငံသည် လေးနှစ်တစ်ကြိမ် အလှည့်ကျ တင်ပြရပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်အလှည့်တွင် ၆၇ ရာခိုင်နှုန်းသော အဖွဲ့ဝင်များက IPU အစည်းအဝေးများ၏ နောက်ဆက်တွဲ လုပ်ဆောင်မှုများအား အစီရင်ခံ တင်ပြရန် ကမ်းလှမ်းခဲ့ပါသည်။ ယင်းသို့ အစီရင်ခံတင်ပြမှုသည် ယခင်နှစ်များက ၃၀ နှင့် ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းကြားတွင်သာရှိခဲ့ပြီး ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ၆၃ ရာခိုင်နှုန်းထိ တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။ IPU သည် ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်းထိ ရောက်ရှိရန် မျှော်မှန်းပါသည်။

အဖွဲ့ဝင်ပါလီမန်များမှ အလေ့အထကောင်း နမူနာများတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်ပါသည် -

အာမေးနီးယား နိုင်ငံတွင် အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် ပါလီမန်များတွင် အမျိုးသမီးအရေအတွက် တိုးပွားလာရေးကို ရည်ရွယ်၍ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကို လုပ်ဆောင်လျက် ရှိပါ သည်။

ဘယ်လ်ဂျီယံ နိုင်ငံတွင် ၂၀၁၇ ခုနှစ် IPU ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ပါလီမန်သည် ရိုဟင်ဂျာဒုက္ခသည် များ၏ အခြေအနေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၎င်းတို့အစိုးရအား မေးခွန်း ၃၀ မေးမြန်းထားပါသည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် အထက်လွှတ်တော်သည် IPU ၏ ယခင်နှစ် ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် အမျိုးသမီးများ ၏ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့် ခိုင်မာရေး ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုကို ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ဘာကီနာဖာဆို နိုင်ငံတွင်ပါလီမန်က စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုရည်မှန်းချက်များအား အကောင်အထည် ဖော်ရေးနှင့် ပြည်သူ့ရေးရာ မူဝါဒများ ဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ၂ ခု ပြုလုပ်ပေးခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် SDGs အကောင်အထည်ဖော်မှုတွင် တိုးတက်မှုကို တိုင်းတာရန် နိုင်ငံအလိုက် သတ်မှတ်ချက် မူဘောင် ၏ အသေးစိတ်အစီအစဉ်ကို ပါလီမန်က အထောက်အပံ့ပေးခဲ့ပါသည်။

ကိုလံဘီယာ နိုင်ငံတွင် မိခင်နို့တိုက်ကျွေးသည့် အခန်းကို လွှတ်တော်တွင် တည်ဆောက်ပေးခဲ့ ပါသည်။

ကိုစတာရီကန် ပါလီမန်သည် နိုင်ငံအတွက် အခွင့်အလမ်းများနှင့် စိန်ခေါ်မှုများကိုဖော်ထုတ်ရန် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှု ရည်မှန်းချက်များဆိုင်ရာ ဖိုရမ်တစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

ချက်သမ္မတနိုင်ငံ တွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် မွေးစကလေးပြုစုမှုခွင့်ဆိုင်ရာ မူဝါဒသစ် တစ်ခုချမှတ်ပေးခြင်း၊ ကလေးသူငယ်ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်းဝန်ဆောင်မှုများ ဖန်တီးပေးခြင်း၊ ပါလီမန် တွင် မိခင်နို့တိုက်ကျွေးရေး အခန်းများ တည်ဆောက်ခြင်း တို့ကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

အီကွေဒေါ နိုင်ငံတွင် အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှု ရည်မှန်းချက်များကိစ္စကို အထူးသီးသန့်ဆောင်ရွက်သည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် အစုအဖွဲ့များကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ထို့ အပြင် အောက်တိုဘာလ ၁၇ ရက်တွင် SDGs နှင့် ၂၀၃၀ ပြည့်နှစ် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် အကောင် အထည်ဖော်ရေး နိုင်ငံအဆင့် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ကို ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။

အီဂျစ် ပါလီမန်သည် IPU ၏ ယခင် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခု၏ မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ရှေးဟောင်း ပစ္စည်းများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ဥပဒေတစ်ခုကို ပြင်ဆင်ခဲ့ပါသည်။ ပါလီမန်သည် တရားမဝင် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှုနှင့် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများအား မှောင်ခိုတင်သွင်းမှုတိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေကို ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။

အာရပ်စော်ဘွားများ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံတွင် ပါလီမန်သည် ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ IPU ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်သည့် ရိုဟင်ဂျာကိစ္စရပ်အပေါ် ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

ဥဘောက် ပါလီမန်သည် လူ့အခွင့်အရေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးနှင့် ကုလသမဂ္ဂ၏ အကြံပြုချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ရေးတို့အပေါ် ပါလီမန်ဆိုင်ရာ လေ့လာစောင့်ကြည့်ရေးအတွက် လုပ်ငန်းစနစ်တစ်ခုကို ဖော်ထုတ်ခဲ့ပါသည်။

ဇမ်ဘီယာ နိုင်ငံတွင် အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် IPU ဆုံးဖြတ်ချက်များအား အကောင်အထည်ဖော်ရန်နှင့် ကိုယ်စားလှယ်များအား နိုးကြားသတိရှိစေရန် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုကို တည်ထောင်ထားပါသည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်အစီရင်ခံမှုအလှည့်တွင် ပထဝီဝင်နိုင်ငံရေး အုပ်စုများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် အောက်ပါ နိုင်ငံများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အစီရင်ခံမှုများ ပါဝင်လာမည် ဖြစ်ပါသည် -

အာဖရိက အုပ်စု

ဘူရွန်ဒီ၊ ဂျီဘူတီ ၊ အီကွေတိုးရီးယယ်ဂီနီ ၊ အီသီယိုးပီးယား၊ ဂါဘွန် ၊ ဂမ်ဘီယာ ၊ ဂါနာ ၊ ဂီနီ၊ ဂီနီဘစ်ဆော ၊ ကန်ညာ၊ လီဆိုသို

အာရပ် အုပ်စု

လက်ဘနွန်၊ လစ်ဗျား၊ မော်ရစ်တေးနီးယား ၊ မော်ရိုကို၊ အိုမန်

အာရှ- ပစိဖိတ် အုပ်စု

ပူဂျီ၊ အိန္ဒိယ၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ အီရန် အစ္စလာမ်မစ် သမ္မတနိုင်ငံ၊ ဂျပန်၊ လာအိုပြည်သူ့ ဒီမိုကရက်တစ် သမ္မတနိုင်ငံ၊ မလေးရှား၊ မော်လဒိုက်ဗ် ၊ မာရှယ်ကျွန်းစုနိုင်ငံ၊

လက်တင်အမေရိကနှင့် ကရစ်ဘီယံဒေသ အုပ်စု

ကျူးဘား၊ အယ်လ်ဆာဗေဒို ၊ ဂွါတီမာလာ ၊ ဂိုင်ယာနာ၊ ဟေတီ၊ ဟွန်ဒူးရပ်စ်

ဆွေးနွေးဖက် ၁၂ နိုင်ငံ အုပ်စု

ဖင်လန်၊ ဂျော်ဂျီယာ၊ ဂျာမနီ၊ ဂရိ၊ ဟန်ဂေရီ၊ အိုက်စလန်၊ အိုင်ယာလန်၊ အစ္စရေး၊ အီတလီ၊ လတ်ဗီးယား၊ လိချ်တန်စတိန်၊ လစ်သူအေးနီးယား

ဘာသာပြန်သူ- ဒေါ်ခင်ယုဝေ (ဒုတိယဦးစီးမှူး)

ဘာသာပြန်ကြီးကြပ်သူ- ဦးသိန်းထွန်းအောင် (ဦးစီးအရာရှိ)

Source: IPU Member Parliaments walking the talk

https://www.ipu.org/news/news-in-brief/2018-10/ipu-member-parliaments-walking-talk?utm_source=Inter-Parliamentary+Union+%28IPU%29&utm_campaign=fe647dbf25-EMAIL_CAMPAIGN_2018_12_03_03_01&utm_medium=email&utm_term=0_d1ccee59b3-fe647dbf25-258916353

IPU National Secretariat